

RAPPORT

Företagarrapport 2009

Hans Backman (FP) Riksdagsledamot från Gävleborg

2009-11-23

Folkpartiet Liberalerna
Folkpartiet

Innehållsförteckning

Inledning.....	3
Sammanställning av rapportens förslag	4
Mål för entreprenörskapspolitiken	5
Entreprenörskap i skolan	6
Kunskapsdrivet företagande	7
Stärkt konkurrenskraft för svenska företag genom reformerad expertskatt.....	8
Attraktiva Sverige – för lokalisering av företag.....	9
Frigör riskkapital för enskilda genom PPM	11
Kapital för innovation och tillväxt	11
Låt företagen lättare växa med egna pengar.....	12
Förändra beskattningen av personaloptioner i fåmansbolagen	13
Inför utmaningsrätt i hela Sverige	13
Företagarbegreppet i socialförsäkringen	14
Flexiblare VAB för småföretagare	15

Inledning

Människors möjlighet att av egen kraft och med minsta möjliga antal hinder på vägen förverkliga drömmar och idéer måste öka. Det är viktigt att kämpa för att samhället ska fungera på just det viset. I ett väl fungerande samhälle är företagandet oerhört viktigt, inte bara för att uppnå ekonomiskt välstånd. Lika viktig är den enskilda människans frihet. Hon måste ges möjlighet att gå sin egen väg - vara fri - inte ekonomiskt beroende av andra. I de privata företagen testas och prövas dagligen mängder av nya sätt att lösa problem. De effektivaste och billigaste sätten vinner framgång.

När det gäller det ekonomiska välståndet så måste det skapas en större förståelse bland medborgarna om att förutsättningarna för den offentliga sektorns utveckling är att den finansieras av skatteintäkter från den privata sektorn. Det är alltså en nödvändighet att det skapas goda förutsättningar för en utveckling av det lokala näringslivet. Denna fråga är av avgörande betydelse för utvecklingen av hela Gävleborg.

De avgörande frågorna för oss i Gävleborgs län är ju de som handlar om att skapa förutsättningar för fler och växande företag och därmed fler jobb i Gävleborg.

Mitt viktigaste ansvar som politiker är därför att skapa de förutsättningar som krävs för att antalet arbetstillfällen ska öka. Det kan jag göra i riksdagen genom att konsekvent arbeta för att de beslut som fattas underlättar för företagen att växa och anställa fler och genom att arbeta för en bra utbildningspolitik så att alla våra ungdomar kan lämna skolan med goda kunskaper och kvalifikationer för att kunna söka de jobb de vill ha.

Att företagen har bra villkor är jätteviktigt om de som idag står utanför arbetsmarknaden skall kunna få jobb. Företagarnas villkor är därmed också viktiga för samhällsutvecklingen och vår tillväxt och välfärd i stort.

Hofors den 23 november 2009

Hans Backman (FP)
Riksdagsledamot från Gävleborg
Ledamot i arbetsmarknadsutskottet

Sammanställning av rapportens förslag

Mål för entreprenörskapspolitiken

Sverige bör sätta som mål att i internationella rankningar och mätningar vara ledande för innovativa företag. De statliga insatserna för finansiering, rådgivning och ekonomiskt stöd bör renodlas mer. Systematiska utvärderingar av politiken måste genomföras.

Entreprenörskap i skolan

Entreprenörskap bör finnas med i skolans styrdokument, Skolverket ska kartlägga och sprida goda exempel och lärarnas kompetens i att stödja eleverna i ett entreprenöriellt förhållningssätt utvecklas. Alla gymnasieprogram bör inom ramen för ordinarie kurser använda undervisningsmetoden att prova på att starta och driva företag

Kunskapsdrivet företagande

De statliga forskningspengarna bör kompletteras med att en särskild skatterabatt för FoU i företag. Innovationsbrons program med statligt stöd för inkubatorer bör utvidgas.

Stärkt konkurrenskraft för svenska företag genom reformerad expertskatt

Vidga kretsen som kan omfattas av expertskatt och gör systemet förutsägbart, inför en lönegräns och förläng tiden till 5 år.

Attraktiva Sverige – för lokalisering av företag

Reavinsten bör få skjutas upp vid återinvestering i onoterade bolag och skatteincentiven för satsning av riskkapital behöver bli förmånligare. För att vara en attraktiv plats för internationella företag så behöver Sverige införa Euron.

Kapital för innovation och tillväxt

Ett riskkapitalavdrag för de allra tidigaste skeendena av ett nytt företags liv bör införas.

Frigör riskkapital för enskilda genom PPM

Utred möjligheten att placera PPM-medel direkt i onoterade företag.

Låt företagen lättare växa med egna pengar

Inför en generell rätt till fondering inom företaget upp till 5 miljoner kronor utan beskattning.

Förändra beskattningen av personaloptioner i fåmansbolagen

Personaloptioner är ett sätt att kunna attrahera kompetens som är med och delar risk och vinst. Beskattningen av personaloptioner behöver därför sänkas, särskilt i fåmansbolag.

Inför utmaningsrätt i hela Sverige

Inför utmaningsrätt på kommunal och landstingsverksamhet för enskilda entreprenörer eller anställda inom offentlig sektor i hela Sverige.

Företagarbegreppet i socialförsäkringen

Låt även aktiva fåmansbolagsägare och aktiva ägare i ekonomiska föreningar registrera sig som företagare i sjuk- och föräldraförsäkringen samt a-kassan.

Flexiblare VAB för småföretagare

Skapa möjlighet för företagare att använda tillfällig föräldrapenning för betalning av HUS-tjänster vid vård av sjukt barn.

Mål för entreprenörskapspolitiken

Att förverkliga en idé om en födkrok eller ett globalt framgångsrikt gasellföretag handlar först och främst om människors frihet att forma sina liv och sin vardag, förverkliga drömmar. Att kunna försörja sig själv och ge andra jobb.

För samhället som helhet är välbefinnande och trygghet helt beroende av att många människor kan förverkliga de idéerna och drömmarna. Det är bara genom att många människor arbetar i framgångsrika företag som inkomsterna räcker till för både dem själva och de offentligt finansierade verksamheter och transfereringar vi vill ha.

Utmaningar för Sverige saknas inte. Just nu, i tid av global finanskris och lågkonjunktur blir det extra tydligt att Sverige är en liten öppen ekonomi. Globaliseringen är en stor utmaning med ny lokaliseringslogik, kunskapsstävlan och ömsesidigt beroende. Rätt hanterat kan Sverige bli vinnare.

Det är ingen slump att det finns för få företag i Sverige. Politiken har under lång tid format villkor som varit gynnsamma för storföretag men inte för företagare. Därför är den grundläggande omorientering av synen på företagande som nu sker i Sverige helt avgörande. För att det bland alla idéer och människor ska vaskas fram de riktigt framgångsrika krävs att många försöker. Det är därför viktigt att nyföretagandet ökar. En samlad syn på företagandet leder till attitydförändringar och konkreta förändringar av villkoren.

Sverige behöver både fler företagare och fler växande företag. Vi behöver fler företag med god intjäningsförmåga och fler företag som är framgångsrika på internationella marknader. Sverige saknar en samlad inriktning för en nationell entreprenörskapspolitik. Den omläggning av politiken som krävs på en lång rad delområden behöver ett samlat mål för att kunna realiseras. Fokus i en sådan inriktning ska vara på växande, innovativa företag med utgångspunkt i de krav och utmaningar som globaliseringen ger.

I Sverige används olika definitioner av innovation och entreprenörskap i olika delar av systemet. Det behövs större konsensus i definitioner av problem och mål för att uppnå en mer samstämmig politik på området. En konsekvens av avsaknaden av definition är också att det är svårt att beräkna och identifiera kostnaderna för entreprenörs- och innovationspolitiken och att utvärdera resultaten. Det saknas också en systematisk utvärdering av olika program. Ett stort antal myndigheter/institutioner finns som utför verksamhet i syfte att stötta företagande och entreprenörskap och politiken är därmed relativt utspridd och samordningen komplex. Flest antal organisationer är aktiva när det gäller frågan om finansiering, medan ett relativt stort antal är aktiva inom någon form av rådgivning. Även i statens budget är programmen många och spridda. Aktörer och program är överlappande och svåröverskådliga.

Det behövs därför en samlad inriktning för entreprenörskapspolitiken. De utmaningar Sverige står inför kräver att innovationskraft och växande företagande är huvudinriktning. Sverige bör sätta som mål att i internationella rankningar och mätningar vara ledande för innovativa företag.

De statliga insatserna för finansiering, rådgivning och ekonomiskt stöd bör renodlas mer. Systematiska utvärderingar av politiken måste genomföras.

Antal företag, företagare eller nystarter kan naturligtvis inte vara ett mål i sig men är ändå viktiga indikatorer på om de politiska redskapen fungerar och villkoren för entreprenörskap och växande företagande fungerar

Sätt därför upp målet att Sverige ska ha det bästa klimatet för innovativa företag i majoriteten av de internationella jämförelser som görs av renommerade organisationer.

Förslag

Sverige bör sätta som mål att i internationella rankingar och mätningar vara ledande för innovativa företag

De statliga insatserna för finansiering, rådgivning och ekonomiskt stöd bör renodlas mer. Systematiska utvärderingar av politiken måste genomföras

Entreprenörskap i skolan

Sverige står inför en skarp global konkurrens om jobb och investeringar. Det är en tydlig tendens att nya arbeten skapas i små och medelstora företag och inom den växande tjänstesektorn. Därför behöver Sverige ett bättre företagsklimat, fler företagare och större utrymme för entreprenörer.

Entreprenörskap handlar inte bara om att starta företag. Att vara entreprenör handlar om att tänka nytt, se möjligheter och lösa problem. De egenskaper som krävs för att bli en framgångsrik entreprenör är samtidigt egenskaper som alla människor har nytta av oavsett om man är företagare eller anställd. Nyfikenhet, kreativitet och förmågan att lösa problem är därför viktiga egenskaper att stimulera och utveckla genom hela skolsystemet. Skolan är avgörande för att Sverige ska bli mer entreprenöriellt. Och om fler ska bli företagare i Sverige behöver positiva attityder, förhållningssätt och kunskap kring företagande och entreprenörskap grundläggas redan i skolan.

Även om skolans attityd, kunskap och arbetssätt kring entreprenörskap ändrats positivt de senaste åren så finns mycket kvar att önska. Man kan till exempel konstatera att läromedlen som används i skolan har allvarliga brister när det gäller att beskriva entreprenörskapets betydelse för den ekonomiska utvecklingen. Lärare behöver mer kunskap om hur de kan stödja eleverna i ett entreprenöriellt förhållningssätt. För detta behövs kompetensutveckling hos lärarna, både för att använda mer entreprenöriella undervisningsformer i allmänhet och för att i undervisningen förmedla företagandets betydelse för arbete och välstånd.

Samarbetet mellan skola och näringsliv behöver bli bättre. Ofta bygger de framgångsrika exempel på entreprenörskap i skolan som finns runt om i Sverige på enskilda lärares och skolledares engagemang. Det är viktigt att skolväsendet blir bättre på att ta tillvara dessa goda exempel och sprida dem till fler. Skolverket bör få ett uppdrag på detta område.

En effekt av att många genomgripande reformer nu genomförs av skolväsendet är att styrdokument såsom kursplaner, läroplaner och kunskapskrav arbetas om. Det är viktigt att man i samband med detta arbetar in vikten av entreprenörskap i styrdokumenten för hela skolsystemet.

Organisationer som på ett framgångsrikt och beprövat sätt arbetar med entreprenörskap i skolan bör stödjas, även för projekt på mellan- och högstadiet. Därför är det viktigt att de olika fristående organisationer som arbetar med detta får grundfinansiering för sin verksamhet, exempelvis Ung Företagsamhet och Snilleblixtarna.

Några av de orsaker till lågt företagande som brukar anges, är bristande självförtroende och för lite kunskap och praktisk erfarenhet om hur man startar och driver eget företag. Att redan i skolan få mer formell kunskap och färdighet om företagande genom att prova att driva företag underlättar sannolikt för många att våga ta steget. I samband med den stora omläggningen av gymnasieskolan som sker 2010 - 2011 måste entreprenörskap tydligt finnas med. Alla gymnasister bör ges möjlighet att prova på företagande. Det är därför viktigt att det inom ramen för ordinarie kurser på alla gymnasieprogram ges möjlighet att använda beprövade undervisningsmetoder för att starta och driva företag. Det nya gymnasieprogrammet med inriktning mot ekonomi bör få en tydlig entreprenöriell inriktning, men också i övriga högskoleförberedande program ska entreprenörskap naturligt finnas med. Gymnasiets yrkesinriktade program bör ha tydliga inslag av företagande. Möjligheten att starta eget under gymnasiets lärlingsutbildning bör utredas.

Förslag

Entreprenörskap bör finnas med i skolans styrdokument och Skolverket bör uppdras att kartlägga och sprida goda exempel.

Utveckla lärarnas kompetens i att stödja eleverna i ett entreprenöriellt förhållningssätt och för att i undervisningen förmedla företagandets betydelse för jobb och välbefinnande.

Ge statlig grundfinansiering till organisationer som på ett framgångsrikt sätt arbetar med entreprenörskap och företagande i skolan.

Alla gymnasieprogram bör inom ramen för ordinarie kurser använda undervisningsmetoden att prova på att starta och driva företag och det ska också vara möjligt att starta eget under gymnasiets lärlingsprogram

Kunskapsdrivet företagande

Vi eftersträvar ett kunskapsdrivet företagande. Med det menas att företagen utvecklar mer och mer avancerade produkter, tekniskt, nya innovativa affärsmodeller eller på annat sätt skapar slagkraftiga organisationsmodeller. Om vi ska kunna hålla en hög ekonomisk standard måste näringslivet i ökande grad ha en inriktning mot avancerade produkter som kan bära den höga lönenivå som är eftersträvansvärd. Detta innebär inte att vi nedvärderar ”brödfödeföretagande”. Detta kan vara en god lösning för den som funnit en nisch men som inte vill låta företaget växa eller för den som undvikit arbetslöshet genom att starta eget.

Förutsättningar för ett kunskapsdrivet företagande läggs inte minst genom standarden på vårt utbildningsväsende, allt från grundskolan till den avancerade akademiska nivån. De satsningar som nu görs på bättre kvalitet i grundskola och gymnasium liksom yrkesutbildningen är viktiga för utvecklingskraften och attraktiviteten på lång sikt.

Genom forskningspropositionen som beslutats i Riksdagen har vi både förstärkt forskningen direkt och redovisat framtida satsningar. Det är en förstärkning av den reguljära forskningen vid universitet och högskolor och en satsning på strategiska områden.

Industriforskningsinstitutet stärks. De senare har en inriktning som ligger nära de konkreta problem som de mindre företagen har. Det är därför värdefullt att de får en möjlighet att utöka sin verksamhet. Det statliga Vinnova som är inriktat mot konkurrensutsatt behovsmotiverad forskning och utveckling av innovationssystem får också ökade resurser.

De statliga forskningspengarna bör kompletteras med att en särskild skatterabatt för Forskning och Utveckling i företag. Detta finns i någon form i de flesta länder som Sverige konkurrerar med om lokalisering av kunskapsintensiva verksamheter. En FoU-rabatt är mycket viktig som komplement till andra villkor under den tid en produkt utvecklas och kommersialiseras. Rabatten kan utformas med ett tak per företag så att det främst blir nya och mindre verksamheter som drar nytta.

Vid en del universitet och högskolor kommer nu särskilda innovationskontor att upprättas. De ska förstärka de insatser som görs för att lotsa forskningsresultat till kommersiell användning.

En god idé som förblir en idé är ekonomiskt värdelös. Innovationer är idéer som omsatts till praktisk nytta genom att kommersialiseras och nå en marknad. Det är kombinationen av kunskap, idéer och entreprenörskap som skapar innovationen. Goda entreprenörsvillkor är därför helt avgörande för att fler idéer ska realiseras i praktiskt företagande, för att kunskapen ska kommersialiseras.

En form för att hjälpa fram forskningsresultat till kommersialisering är inkubatorer eller teknikparker, vilka oftast finns i anslutning till högskolor och universitet. En inkubator är en miljö där en blivande företagare kan vara verksam och bygga upp sitt företag och samtidigt få råd och vägledning från andra med företagarerfarenhet i inkubatormiljön. Inkubatorer och verksamheter liknande teknikparkerna kan vara mycket betydelsefulla även för att få fram innovationer som inte har sin grund inom högskolevärlden, fler sådana möjligheter behövs därför. Detta kan ske bredare inom de inkubatorer som finns i anslutning till högskolor och i inkubatorer i andra innovativa miljöer. Innovationsbrons program med statligt stöd för inkubatorer bör därför utvidgas.

Andra idéer som kan prövas är ett SBIR-program (Small Business Innovation Research), en amerikansk idé. Det innebär att myndigheter ska låta en viss andel av budgeten gå till innovativ upphandling hos mindre företag. Sverige bör utreda hur det skulle kunna införlivas i de svenska myndigheterna.

Förslag

De statliga forskningspengarna bör kompletteras med att en särskild skatterabatt införs för Forskning och Utveckling i företag. En FoU-rabatt är mycket viktig som komplement till andra villkor under den tid en produkt utvecklas och kommersialiseras. Rabatten kan utformas med ett tak per företag så att det främst blir nya och mindre verksamheter som drar nytta.

Innovationsbrons program med statligt stöd för inkubatorer bör utvidgas.

Stärkt konkurrenskraft för svenska företag genom reformerad expertskatt

I en globaliserad ekonomi konkurrerar inte bara företagen världen över om kunder utan även om kompetenta medarbetare. Ska Sverige kunna utvecklas som kunskapsnation och uthålligt behålla en stark ekonomisk tillväxt, behövs en ökad invandring av kvalificerad arbetskraft.

Vårt relativt höga skattetryck anges ofta som ett hinder då företag och universitet/högskolor vill rekrytera nödvändig kompetens utomlands. Expertskatten infördes 2001 för att förbättra Sveriges möjligheter i konkurrensen om den mest kvalificerade arbetskraften och för att göra Sverige mer intressant för etablering av huvudkontor och forskningscentra. Lagstiftningen omfattar experter, forskare och andra nyckelpersoner som arbetar tillfälligt i Sverige. För vissa av grupperna gäller särskilda kompetenskrav. Skattelättnaden innebär att 25 procent av inkomsten och vissa andra omkostnader blir skattefria och undantas från sociala avgifter.

Kritik har framförts mot de befintliga reglerna främst för bristande förutsebarhet och för det administrativa krångel som de förorsakar samt att det är för begränsat både i tid och vilka personer som kan omfattas.

I Sverige bedöms varje enskilt fall huruvida det uppfyller de särskilda kriterier som fastställts för att en person ska kunna betraktas som expert eller annan nyckelperson. I de fall där särskilda kompetenskrav krävs blir därför osäkerheten stor om skattelättnaden kommer att beviljas eller inte. Detta skapar en osäkerhet hos såväl företag och institutioner som den enskilde som överväger en flytt.

ITPS genomförde 2005 en utvärdering av expertskatten. Deras resultat tyder på att expertskatten inte i någon större utsträckning påverkade valet för experten att flytta till Sverige. Samtidigt framhåller nästan vartannat företag att Sverige har sämre möjligheter att rekrytera utländska experter än andra länder och att behovet framöver kommer att vara stort. Det gör att företagen tycker skatten är viktig, trots den relativt svaga effekt som den haft under de inledande åren.

Danmark nämns ofta som ett föregångsland när det gäller hanteringen av expertskatten. Där har ett annat system än det svenska valts – en ren lönegräns, 60 100 DKR/månad utan krav på uppvisande av specifik kompetens. För forskare inom såväl offentlig som privat verksamhet finns ingen lönegräns, däremot ställs krav på att det ska vara fråga om forsknings- och utvecklingsarbete enligt OECD:s definition. Den danska modellen har fördelen att den är förutsägbar eftersom den bygger på en ren inkomstgräns.

Sverige konkurrerar med Danmark om världens högsta inkomstskatter. Det är dags att låta oss inspireras av den danska modellen för expertskatten genom att vidga kretsen som kan omfattas och göra systemet förutsägbart genom att införa definitionen för forsknings- och utvecklingsarbete som kriterie, införa en lönegräns och förlänga tiden till förslagsvis 5 år.

Förslag

Vidga kretsen som kan omfattas av expertskatt och göra systemet förutsägbart genom att införa definitionen för forsknings- och utvecklingsarbete som kriterium. Inför en lönegräns och förlänga tiden till 5 år.

Attraktiva Sverige – för lokalisering av företag

I globaliseringens tidevarv blir konkurrensen knivskarp om lokalisering av verksamheter. Den globala finanskrisen och därmed kraftfulla lågkonjunkturen ställer globaliseringens utmaningar på sin spets. För att Sverige ska vara en attraktiv plats att lokalisera verksamheter som har högt kunskapsinnehåll, bra intjäningsförmåga och attraktiva arbetstillfällen krävs ständig utveckling. I den internationella lågkonjunkturens spår blir lokaliseringar också allt mer utsatta för konkurrens.

Lokaliseringens logik inom stora internationella koncerner har förändrats. Ett Sverige som sjuder av entreprenörskap och företagande måste också vara mycket attraktivt för verksamheter såsom huvudkontor, regionala huvudkontor, forsknings- och utvecklingsverksamhet. I regionerna är de större företagens lokalisering också mycket betydelsefulla för företagsklimat och villkor för mindre och medelstora företag. Därför måste villkoren vara attraktiva både för företagen och för människor, när dessa blir allt mer lätttröliga.

Det kräver att politiken på en rad områden ses genom internationella glasögon och inte bara ur ett snävt svenskt perspektiv och att villkoren är både stabila och goda.

Det svenska näringslivet har redan i hög grad påverkats av globaliseringen. Allt fler företag har blivit utländskt ägda och allt fler i Sverige jobbar i utländska företag. Ett urholkat svenskt ägande kan minska transparensen i bolagen och minska det svenska inflytandet. Det blir därmed ännu viktigare att Sverige kan konkurrera på egna meriter om att vara den plats där villkoren är bäst för kunskapsintensiv verksamhet inom olika sektorer. Vi behöver också se över den svenska kapitalbeskattningen ur ett internationellt perspektiv och överväga att göra anpassningar ner mot internationella nivåer för att svenskt kapital inte ska missgynnas. Samtidigt kan utländskt ägande också ha klara fördelar i form av kunskapsöverföring och att kunskapsintensiv verksamhet från andra länder också kan koncentreras till Sverige.

Tillgång till riskvilligt kapital är också viktigt för att nya framgångsrika verksamheter ska kunna få fäste och utvecklas. Borttagandet av förmögenhetsskatten har varit en viktig pusselbit för att förbättra tillgången på riskvilligt kapital i Sverige, men mer behöver göras. Bland annat så bör reavinsten få skjutas upp vid återinvestering i onoterade bolag och skatteincitamenten för satsning av riskkapital behöver bli förmånligare.

Det är många faktorer som påverkar globala företags beslut om lokalisering av olika verksamheter. Flera av dessa faktorer, såsom skatter och företagsklimat, har vi berört tidigare. Att det finns tillgång på relevant kunskap och kompetens är förstås också en viktig faktor. Det är därför av vikt att de mer specialinriktade forskningsinstituten får tillräckliga resurser, att vi har spetsforskning i världsklass och att svensk utbildning generellt håller en internationellt hög nivå. Vi vill också att det ska bli förmånligare för företag att satsa på forskning genom att en skatterabatt införs för forskningssatsningar. Sverige är snart det enda land bland dem vi konkurrerar om lokaliseringar med som inte har någon form av skatterabatt för forskning och utveckling. Regelverket för den så kallade expertskatten måste också ses över så att det blir enklare och mer attraktivt att ta hit sådan spetskompetens som inte finns i Sverige.

Avregleringen av telemarknaden är ett bra exempel, som blev en viktig förutsättning för det svenska IT-undret men också i förlängningen för viktiga svenska exportframgångar inom t ex musikbranschen och dataspelsbranschen. Att öppna nya marknader för konkurrens och innovation kommer att ge resultat som inte i förväg går att förutspå.

Sverige har idag en klar nackdel jämfört med de flesta andra ”gamla” EU-länder vad det gäller att konkurrera om lokalisering av huvudkontor och investeringar. Det är att vi står utanför EMU och inte har Euron som valuta. Det ger ökade valutakursrisker och större osäkerhet i hur stora kostnaderna för verksamhet i Sverige slutligen blir, omräknat i USD eller Euro. För att vara en attraktiv plats för internationella företag så behöver Sverige införa Euron.

En stark industripolitik för Sverige bör vara en bred politik som levererar gynnsamma förutsättningar för kunskapsintensiva verksamheter i allmänhet. Den svenska kapitalbeskattningen bör ses över ur ett internationellt och ett ägarperspektiv för att skapa bra förutsättningar för både svenskt och utländskt ägande. Gör det mer förmånligt för företag att satsa på forskning och utveckling, bl.a. genom att införa skatterabatt för forskningssatsningar. Se till att utländska och svenska företag har tillgång till all den kompetens de behöver, t.ex. genom reformerade expertskatteregler och högklassig spetsforskning.

Förslag

Reavinsten bör få skjutas upp vid återinvestering i onoterade bolag och skatteincitamenten för satsning av riskkapital behöver bli förmånligare

För att vara en attraktiv plats för internationella företag så behöver Sverige införa Euron.

Frigör riskkapital för enskilda genom PPM

För att starta och driva ett företags behovs många komponenter, en riktigt god affärsidé, organisationsförmåga, entreprenörskap, kunskaper men också kapital. Även om allt annat finns på plats har de flesta svenskar idag väldigt lite, för att säga inga, pengar sparade som kan användas. Eget kapital är riskkapital, inte pengar som lånas.

Den enskilde har idag sitt största kapital placerat i olika former av pensionssparande, varav Premiepensionen är en viktig del. Idag finns hundratals olika fonder att välja mellan men ingen möjlighet att disponera dessa medel för att placera dem i företag som han/hon tror på, sitt eget eller någon närståendes. Det är inte möjligt att själv välja vare sig noterade eller onoterade företag. Man skulle kunna öppna en möjlighet för att de medlen skulle kunna användas för att satsa i enskilda företag man tror på. Därmed skulle medlen kunna användas som riskvilligt kapital även t.ex. vid företagsstart. Förändringar av AP-fondernas och PPM-medlens placeringsregler kräver i slutändan en fempartiöverenskommelse, vi slår vakt om pensionssystemet och den breda förankringen. Men ett system kan inte heller ligga konserverat. Det bör därför utredas om det är möjligt och inom vilka ramar man skulle kunna få placera sina egna PPM-medel i företagande.

Förslag

Utred möjligheten att placera PPM-medel direkt i onoterade företag.

Kapital för innovation och tillväxt

Tillgången till riskvilligt kapital (ägarkapital) upplevs ofta av nystartade företagare som ett hinder för att starta, växa och expandera. I grunden har för få personer för lite egna pengar. Sänkta inkomst- liksom kapitalinkomstskatter är därför viktigt för företagandet. Under mycket lång tid har skattesystemet gynnat institutionellt och utländskt ägande framför inhemskt och privat.

Tillgången på riskkapital i senare skeden har på senare år varit god i Sverige i jämförelse med andra länder. Det som upplevs som den stora bristen är avsaknaden av riskkapital i de allra tidigaste skedena av ett nytt företags liv. Den övervägande delen av riskkapitalutbudet går till uppköpsaffärer, inte till de tidiga skedena i företagsuppbyggnaden.

Det är naturligt att den som ska starta ett företag bidrar med en andel eget kapital, ett riskkapital. Därutöver behövs att andra kan vara villiga att satsa medel på något så riskfyllt som att driva företag. Det är bristen på ”rika” personer som är problemet. Funnes möjlighet att med arbete eller företagande bygga upp en egen förmögenhet funnes det också flera som ville satsa medel på eget eller andras företagande.

Det privata riskkapitalet i riskkapitalbolag och – fonder används till övervägande del i utköpsaffärer. Det är ett naturligt led i företagets utveckling. Samtidigt ser man för närvarande i den mycket dämpade aktiviteten i riskkapitalbolagen att affärer som bygger på en hög andel lånat kapital är särskilt riskfyllda. Det har varit fallet med den utköpsinriktade verksamheten i riskkapitalbolagen. I spåren av finanskrisen blir utköpsaffärerna färre, det saknas kapital. Detta i sin tur leder till att de aktörer som finns i de tidigare faserna inte kan lämna företagen vidare till nästa fas, och därmed inte har kapital att satsa i nya företag.

För de tidigare faserna och de mindre företagen är riskkapitalfonder och – bolag inte en möjlighet. Det behövs fler människor som har egna pengar att satsa och det behövs fler ”affärsänglar”, personer som både satsar pengar och engagemang och kunnande i nya företag. Staten kan underlätta för nya företag genom att göra det mera förmånligt att satsa kapital i nytt företagande. Frågan har utretts. Det skulle kunna gälla särskilda skattelättnader om man satsar pengar i mindre företag, d.v.s. företag som inte är noterade på börsen eller handelsbolag som enbart ägs av enskilda individer. Ett riskkapitalavdrag, gärna av brittisk modell, bör införas.

Förslag

Det skulle kunna gälla särskilda skattelättnader om man satsar pengar i mindre företag, d.v.s. företag som inte är noterade på börsen eller handelsbolag som enbart ägs av enskilda individer. Ett riskkapitalavdrag för de allra tidigaste skeendena av ett nytt företags liv bör införas.

Låt företagen lättare växa med egna pengar

Att kunna låta företaget växa med egna pengar är viktigt. Det är mycket vanligt att ägare till mindre företag inte är vare sig intresserade av eller intressanta för externa ägare, och enbart lånefinansiering är svårt. Det behövs äkta riskkapital. Då företaget ger bra resultat vill man kunna spara dessa pengar i företaget för framtida expansion. Dagens periodiseringsfonder har dels regler för hur de får byggas upp vilket inte alltid stämmer med förutsättningarna, skapar mycket olika villkor, dels beskattas fonderingen motsvarande en räntebeläggning. Att kunna bygga upp kapital för en kommande expansion vore därför en angelägen reform, vilken dessutom skulle vara förenklande gentemot nuvarande regler för avsättning till periodiseringsfonderna. Vi vill därför införa en generell rätt till fondering inom företaget upp till 5 miljoner kronor utan beskattning. Genom att sätta summan lika för alla företag skapas inga trösklar, men väl saknar en sådan regel betydelse för de större företagen och därmed bortfall av skatteintäkter på räntebeläggningen.

Förslag

Det behövs äkta riskkapital. Då företaget ger bra resultat vill man kunna spara dessa pengar i företaget för framtida expansion. Inför en generell rätt till fondering inom företaget upp till 5 miljoner kronor utan beskattning.

Förändra beskattningen av personaloptioner i fåmansbolagen

Sverige behöver många nya företag, särskilt innovativa företag som har tillväxtambitioner. För den som ger sig in i en sådan verksamhet är riskerna stora, inte bara för den som startar som ägare, och därmed riskerar sin tid och sitt kapital utan även för den som byter en anställning i ett mer stabilt företag mot ett nystartat. En förutsättning för att lyckas är inte bara att själv vara en god entreprenör, utan att kunna rekrytera rätt.

För nya och växande, kunskapsintensiva företag kan det samtidigt vara svårt att bära höga lönekostnader, samtidigt som de personer som lämnar sina säkrare anställningar för att satsa på att jobba i ett nystartat företag kan behöva en kompensation för att man tar en större risk med sin anställning.

Personaloptioner är då ett sätt att kunna attrahera kompetens som är med och delar risken – och vinsten när man lyckas. Beskattningen av personaloptioner behöver därför sänkas, särskilt i fåmansbolag vars beskattning av personaloptioner är skarpare än för publika bolag.

En sådan reformering är en pusselbit i arbetet med att skapa ett mer gynnsamt klimat för ett innovativt och kunskapsintensivt entreprenörskap i Sverige.

Förslag

Personaloptioner är ett sätt att kunna attrahera kompetens som är med och delar risken – och vinsten när man lyckas. Beskattningen av personaloptioner behöver därför sänkas, särskilt i fåmansbolag.

Inför utmaningsrätt i hela Sverige

Den offentliga sektorn behöver bli bättre på att öppna upp sig för konkurrens. Inte minst små företag kan stimuleras genom att offentlig verksamhet läggs ut på entreprenad.

En av grundorsakerna till att nya företag inte etableras och att de befintliga företagen inte kan utöka sin verksamhet är den osunda konkurrens det privata näringslivet utsätts för av kommuner och landsting. Det finns exempel på kommunala verkstäder, tolkförmedling, resebyråer, gymanläggningar, nattklubbsverksamhet och turistbyråverksamhet som finansierade med skattebetalarnas pengar konkurrerar med det privata näringslivet i sina kommuner.

Den offentliga upphandlingen i Sverige omsätter årligen hundratals miljarder kronor, drygt 20 procent av BNP. En mer effektiv, öppen och rättvis upphandling leder till ökad konkurrens och bättre affärer för skattebetalarna. Fler och andra ögon kan se likheter med sina egna verksamheter, koppla samman och befrukta de kommunala verksamheterna så att synergieffekter uppstår. Att införa utmaningsrätt är ett bra sätt att öppna för nya idéer och nya förslag på hur olika verksamheter kan utvecklas.

Eftersom en betydande del av den omfattande offentliga upphandlingen sker inom kommuner och landsting så är det ett stort samhällsproblem att just kommuner och landsting alltför ofta med hjälp av allas våra skattepengar konkurrerar ut företag.

Det är därför hög tid att öppna upp den offentliga upphandlingen i hela Sverige. Ett led i detta arbete är införa en utmaningsrätt som ger enskilda entreprenörer eller anställda inom offentlig

sektor i hela landet rätt att tvinga fram en upphandling av delar av kommunens och landstingets verksamhet. Lokal utmaningsrätt har redan införts i 22 kommuner, bl.a. i Uppsala.

Den som utmanar måste kunna visa att man har kapacitet att lägga ett rimligt anbud på den utmanade verksamheten. Om upphandlingen leder till att det lämnas in externa anbud som är mer konkurrenskraftiga - mer kostnadseffektiva och med bättre kvalitet - än den egna verksamheten ska kommunen eller landstinget vara skyldig att anta budet.

En grundläggande princip för ett sunt lokalt företagsklimat är ju att kommuner och landsting inte konkurrerar med det lokala näringslivet. I princip alla former av tjänster som inte är en ren myndighetsutövning kan ju läggas ut på entreprenad.

Förslag

Inför utmaningsrätt på kommunal och landstingsverksamhet för enskilda entreprenörer eller anställda inom offentlig sektor i hela Sverige. Om upphandlingen leder till att det lämnas in externa anbud som är mer konkurrenskraftiga - mer kostnadseffektiva och med bättre kvalitet - än den egna verksamheten ska kommunen eller landstinget vara skyldig att anta budet.

Företagarbegreppet i socialförsäkringen

En företagare har i allmänhet en mera riskfylld och ansvarsfylld situation än den anställde. Risken för misstag och förlust finns, men också chansen till högre inkomster. Att vara företagare är inte jämställt med anställning och det leder därför tanken fel att försöka likställa villkoren. Det är den samlade balansen som behöver bli bättre. En grundfråga är då att företagaren måste kunna tjäna pengar på sitt risktagande då man lyckas.

Företagaren har också i många fall både svårare att faktiskt kunna utnyttja socialförsäkringssystem, och mer än bara sin personliga inkomst som bortfaller vid frånvaro. Denna annorlunda situation behöver man beakta på ett tydligare sätt än idag. Det bör ske genom att kopplingen mellan det man betalar in i avgift och det man får ut i ersättning blir tydligare. Valmöjligheterna inom systemens ramar bör bli större. På så sätt kan företagaren söka finna andra former än enbart genom det allmänna socialförsäkringssystemet att lösa sina trygghetsbehov.

Regeringen aviserar i Budgetpropositionen reformer i denna riktning, baserat på utredningen Trygghetssystem för företagare (SOU 2008:89). Detta är mycket bra.

För att lösa grundfrågan behöver dock även aktiva fåmansbolagsägare och medlemmar i ekonomisk förening kunna registrera sig som företagare, för att valet mellan företagsform inte ska onödigtvis styras av denna typ av skillnader. De dagliga villkoren för ägaren till ett litet aktiebolag skiljer sig inte från de i enskild firma. Detta gäller särskilt under uppbyggnadsskeden. Fortsatta reformer med förenkling av aktiebolag, sänkta krav på eget kapital bör inte motverkas av att andra regelverk missgynnar företagsformen. Det är i grunden bra om fler driver sitt företag i aktiebolagsform.

Förslag

Låt även aktiva fåmansbolagsägare och aktiva ägare i ekonomiska föreningar registrera sig som företagare i sjuk- och föräldraförsäkringen samt a-kassan.

Flexiblare VAB för småföretagare

Att kombinera förvärvsarbete med ansvar för små barn är alltid ett pusslande. En företagare med små barn kan ofta ha svårare än många andra att vara hemma med sjuka barn. Det går idag att överlåta tillfällig föräldrapenning vid vård av barn till någon annan, under förutsättning att denne stannar hemma från sitt arbete. I Budgetpropositionen aviseras också en förändrad beräkningsgrund för föräldrapenningen, så att den blir likvärdig med anställdas beräkningsgrund. Det är bra.

Den tillfälliga föräldrapenningens syfte är att barnen ska kunna vara hemma och sjuka men tillsyn och omsorg, utan allt för stort ekonomiskt avbräck. Det har redan införts en möjlighet att anlita en annan person än föräldrarna, under förutsättning att denne har ett jobb de avstår. Vore det inte bättre att också kunna anlita en person som har till jobb att ta hand om sjuka barn? Tidigare hade ofta kommunerna denna typ av service. Den försvann med den tillfälliga föräldrapenningen.

Idag växer en tjänstebansh redan med hjälp av skattereduktionen för hushållsnära tjänster (HUS-tjänster). Samma person/företag som man anlitar för barntillsyn någon eftermiddag eller kväll skulle även kunna anlitas när vattkopporna slagit till. Det bör bli möjligt att överlåta föräldrapenningen även till den som utför tjänster inom hushållstjänstsystemet. Samtidigt skulle ytterligare en möjlighet till tjänsteutbud skapas för de företag som erbjuder hushållsnära tjänster.

För de fall försäkringen används som delbetalning för barntillsyn ska den beräknas som en genomsnittlig föräldrapenningsersättning inklusive arbetsgivaravgift. På det viset kan även den företagande förälder med lägre inkomst samma betalningsförmåga som höginkomsttagaren. Möjligheten att i stället köpa tjänster skulle skapa ytterligare en ventil i pusslet att få ihop tillvaron som förälder och företagare. Förslaget skulle vara till särskilt stor nytta för ensamstående föräldrar.

Dagens system med möjlighet till överlåtelse ger ingen garanti för att det är någon person som är lämplig och känd för barnet. Men man litar på föräldrarnas omdöme. Man måste på samma sätt kunna förutsätta att föräldrar är ansvarsfulla och bara skulle utnyttja en utvidgad möjlighet på ett sätt som är bra och tryggt för barnen.

Detta skulle vara en möjlighet för att skapa större flexibilitet och därför på sikt borde gälla för alla föräldrar, men i ett första steg kan det vara lämpligt att införa för egenföretagare.

Förslag

Skapa möjlighet för företagare att använda tillfällig föräldrapenning för betalning av HUS-tjänster vid vård av sjukt barn.